

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

Glasilo za kmetijstvo in deželno kulturo.

Izdaja

c. kr. kmetijska družba štajerska.

Nemški uredjuje generalni tajnik
ces. svetovalec **Friderik Müller.**

Na slovensko prelega
nadučitelj **Jožef Mešiček** v Sevnici.

Vsebina: Iz razprav vinarskega odseka. — Razne reči: Letošnja ogledovanja goveje živine na Štajerskem. O dobavi tobačnega izlečka. K vprašanju o bolezni Black-rot. Šolskega leta sklep na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru. Šolski sklep na deželni poljedelski šoli v Grottenhofu. K ustanavljanju zadrug za rejo bikov. Priobčila sadjarskega društva za Srednji Štajer. O novem sredstvu za pokončevanje mrčesa — „Rio“. Kolovozi po vinogradih. K odpravi neprilicnosti, ki jih povzroči tarčno in vojskovno streljanje v Mariboru. Poročilo o hmelju. — Objave Raiffeisen: Poraba vložnih knjig Raiffeisenovih posojilnic za nalaganje pupilarnih novcev, sodnih varščin in vadja. Raiffeisenova posojilna društva. — Tržna poročila.

Iz razprav vinarskega odseka c. kr. kmetijske družbe štajerske

v seji dne 3. avgusta 1899 ob 10. uri predpoludne v Slovenski Bistrici.

Navzoči so bili gospodje: načelnik Dr. Franc Raday kot prvomestnik; Albert Stieger, načelnikov nadomestnik; Viljem Adametz, Jožef Fürst, Franc Girstmaier, Benedikt Hertl, Egon vitez plem. Pistor, Edmund Schmid, Rudolf Wibmer, Franc Zweifler in generalni tajnik ces. svetnik Friderik Müller kot zapisnikar.

Opravičeni so gospodje: Dr. Ivan Geršak, Jožef Holzer, Jožef Lenko, P. Emeran Schlander in Anton Stieger.

Pred razpravo dnevnega reda pozdravi predsednik došle odbornike in mnogoštevilne goste.

1. Št. 1269. Prečita se zapisnik o seji dne 15. aprila t. l. v Radgoni.

Ker proti tistemu ni ugovora, izreče se, da je odobren.

2. Št. 1841. Nasvet, zastran zaprosene podpore s strani mestnega zbora graškega ob zasnovi nameravanega vinskega senjma v letošnji jeseni. Poročevalec gospod vitez pl. Pistor.

Poročevalec predlaga sledeče:

1. Vsem večim vinogradnikom štajerskim pošlje se naj pismo, v kojem se opozorijo na koristi vinskega senjma in se naprosijo, da se ga vdeležijo s svojimi vini.

2. Mestni zbor se naprosi, da natančno naznani, na kakov način se naj vina pošljejo na senjem.

3. Centralni odbor naj bi sestavil odbor treh gospodov, kateri

bi se imel dogovoriti zastran postopanja mestnega zbora.

O teh predlogih vnela se je živahna razprava, katere so se vdeležili zlasti gospodje Fürst, Girstmaier, Zweifler, Wibmer in Müller. Posebno se je povdarjalo, da se more od tega vinskega senjma za producenta pričakovati dobiček le tedaj, ako bodo določbe za razstavo in prodajo primerne dejanskim razmeram, in ako jih bodo presojali in sestavili producenti, vdeleženci in strokovnjaki.

Generalni tajnik Müller ozirajoč se na izražene želje in mnenja nasvetuje, da se 2. in 3. predlog gospoda poročevalca odkloni, zato pa se centralni odbor naprosi, mestnemu zboru naznaniti, da vinarski odsek za potrebno spozna, da izvršilni program za ta vinski senjem sestavi komisija, obstoječa iz producentov, vdeležencev in strokovnjakov, in se prosi, naj bi se komisija takoj sklicala.

Gospod Fürst predlaga, naj se za to komisijo takoj nasvetuje več sposobnih gospodov.

Z glasovanjem se potem 1. predlog poročevalcev sprejme, 2. in 3. pa odkloni, ter predlogi Müller in Fürst sprejmejo.

V zmislu predloga Fürst se potem za vinsko senjmarsko komisijo nasvetujejo ti-le gospodje: Viljem Adametz, P. Emeran

Schlender, Jožef Steyer, Alojz Martinc, Ivan Kautzhammer, Jožef Fürst, Rudolf Wibmer, Dr. Karel Leuschner, August Faleschini, Jožef Lenko, Benedikt Hertl, Franc Zweifler, Edmund Schmid, Franc Girstmaier, Franc Barta, Vincenc Malik in Franc Wolfbauer jun.

3. Št. 2179. Nasvet, kaj storiti napram odredbi ogerske vlade gledé pobiranja davčne naklade od spirita. Poročevalec gospod vitez pl. Pistor.

Poročevalec opozori na škodo, katero provzroča odredba ogerske vlade naši vinski kupčiji, in predlaga: Centralni odbor se naprosi, 1. delovati na to, da bodo vsa vina, ki se iz Ogerske k nam pripeljajo, preskušana in podvržena zakonu o ponaredbi živil; 2. vse kmetijske korporacije v Avstriji pozvati, da se pridružijo temu postopanju.

Ti predlogi sprejeti so brez debate.

4. Morebitni nasveti.

Gospod Girstmaier predlaga, centralni odbor naprositi, naj deluje na to, da se bodo vinogradi radi trtne uši pregledovali ne po zimi, ampak po leti. Gospoda Fürst in Wibmer podpirata ta predlog, ki je potem sprejet.

S tem je dnevni red pri kraju in seja ob $\frac{3}{4}$ 12 predpoludne končana.

Razne reči.

Letošnja ogledovanja goveje živine na Štajerskem.

Letos se bode ogledovala:	ročilom, vse potrebno preskrbeti za vršitev teh živinogledov. V to
dne 9. septembra v Konjicah,	naročilo vsprejeta je bila dogo-
„ 11. „ „ Sevnici,	vorno s kmetijsko družbo naslednja
„ 13. „ „ Marenbergu,	določba: „Na podstavi § 20, od-
„ 15. „ „ Wildonu,	stavka 2 in 3, živinorejskega za-
„ 18. „ „ Kirchbachu,	kona z dne 17. aprila 1896, dež.
„ 20. „ „ Ščavnici	zak. št. 41, odredimo, da sme raz-
	(Stainz),
„ 22. „ „ Voitsbergu,	stavljavec v eni kategoriji (biki,
„ 23. „ „ Fehringu,	krave, in v plemenskih okoliših tudi
„ 25. „ „ Friedbergu,	telice) iz državnih in deželnih
„ 28. „ „ za okraj leoben-	sredstev prejeti samo eno denarno
	darilo in da ima razstavljavec, ki
„ 30. „ „ v Judenburgu,	postavi najmanj troje državnega
„ 2. oktobra „ Oberzeiringu,	ali deželnega darila vrednih živin-
„ 4. „ „ za okraj liezen-	čet na ogledovanje, pravico do
	bronaste, za najmanj šest takih
„ 7. „ „ v St. Gallnu.	goved pa do srebrne svetinje.“ Te
Deželni odbor je naznanil	svetinje podeli dežela, pripozna
okrajem ogledovanja živine z na-	pa jih tako kakor denarna darila
	živinogledna komisija.

O dobavi tobačnega izlečka.

C. kr. finančno ministerstvo je dajati brez nadaljnih ovinkov. c. kr. generalno ravnateljstvo tobačne uprave pooblastilo, kmetijskim glavnim korporacijam na njih zaprosbo dovoliti, da smejo iz eraričnih založišč pod predpisanimi pogoji prejeti tobačni izleček, ko se je tisti za pokončevanje rastlinskih škodljivcev pomešal z drugimi tvarinami, svojim članom od-

Koncem vsakega leta pa je predložiti c. kr. generalnemu ravnateljstvu tobačne uprave izkaz o tem, katerim društvom in osebam in v kateri zmesi je bil oddan tobačni izleček ter koliko izlečka se je vsem skupaj porabilo za sredstva v pokončevanje škodljivega mrčesa.

K vprašanju o bolezni Black-rot.

Poljedelski oddelek kmetijskega sveta sklenil je dne 31. maja 1899 na podlagi poročila*) dvornega svetnika Dra. Edmunda Mach za stran bolezni Black-rot naslednje resolucije:

1. Ž ozirom na nevarnost, da bi se črna gniloba trt (Black-rot) v Avstrijo zatrosila, ter ozirajoč se na to, da se potrebi glede odpornih trt zoper trtno uš lahko že danes, vsaj približno, odpomore v domačih deželah, prosi kmetijski svet poljedelsko ministerstvo, kateremu izreče zajedno glede dose danjega postopanja v prašanju te trtne bolezni svoje pritrdilo, naj v prihodnje ne izda nikakega dovoljenja več za uvažanje trt iz inozemstva.

2. Ako bi se pokazalo, da v prihodnjih letih v domačih deželah še ni dovolj podložnih trt za obnovitev od trtne uši okuženih vinogradov, tedaj naj bi se v zares vtemeljenih slučajih (pod primerno previdnostjo) dovolila dobava trt iz Ogerske, dokler je gotovo, da ogerski vinogradi niso okuženi od črne gnilobe.

3. Poljedelskemu ministerstvu se naroči, da izdatno pospešuje

*) To poročilo priobčimo v prihodnji številki.

pridelovanje pripravnih trt za obnovitev od trtne uši napadenih vinogradov v domačih deželah, tako v državnih trtnicah, kakor tudi v nasadih dežele, kmetijskih korporacij in zasebnih podjetnikov, da bode avstrijsko vinarstvo v tem oziru kmalu popolnoma nezavisno od inozemstva.

4. Od načelne odklonitve vsake prošnje za dovoljenje, uvažati trte, izvzemši v točki 2 omenjeni slučaj, naj c. kr. poljedelsko ministerstvo le takrat izjemoma odstopi, ako se gre za dobavo malega števila trt za preskušnjo novih, dragocenih vrst (n. pr. novih hibridov). Prejemati je smeti take vrste le po poljedelskem ministerstvu samem, opazujoč pri tem vse potrebne naredbe previdnosti.

5. C. kr. poljedelsko ministerstvo naj v tej zadevi pripravne odredbe in svoja dotična načelna odločila prijavi po uradnih listih političnih oblastev vinogradnih dežel in po najveljavniših strokovnih listih, da jih dobé udeleženci na vednost.

C. kr. poljedelsko ministerstvo se pridruži v teh resolucijah zapopadenim predlogom in bode v zmislu teh predlogov postopalo.

Šolskega leta sklep na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru.

Dne 12. avgusta ob 9 uri predpoludne vršila se je slavnost šolskega sklepa na tem deželnem zavodu, katere so se vdeležili zastopnik deželnega odbora gospod deželni odbornik in poročevalec

o zemljedelstvu Franc grof Attems, zemljedelški poročevalec c. kr. namestništva, gospod namestniški svetnik baron Hammer-Purgstall. Njegova knezoškofovska milost gospod Dr. Mihael Napotnik v sprem-

stvu gospoda knezoškofovskega konzistorijalnega svetnika kanonika Dra. Jožefa Pajek, od c. kr. kmetijske družbe centralni odbornik gospod Arnold Damian in generalni tajnik gospod ces. svétnik Friderik Müller, državni poslanec gospod Franc Girstmaier, ces. svétnik gospod Dr. Arthur Mally, mestni šolski nadzornik gospod Franc Frisch, ravnatelj kmetijsko - kemičnega deželnega preskušališča v Mariboru gospod Edmund Schmid, deželni tajnik gospod Henrik Delago, deželni komisar za sadjarstvo in vinarstvo gospod Anton Stiegler in veliko drugih gostov iz Maribora in okolice.

Ravnatelj šole gospod Ignacij Zweifler pozdravil je prišlece in podal letno poročilo, iz kojega je posneti, da se je šolsko leto 1898/99 pričelo z 41 učenci, od katerih je med letom 6 izstopilo, 35 pa ostalo na zavodu do konca šolskega leta. Od teh je 7 Nemcev, 26 Slovencev, 1 Hrvat in 1 Srb.

Gledé na stan starišev je bilo 28 sinov zemljiških posestnikov, 2 sinova uradnikov, 1 sin učitelja, 2 sinova obrtnikov in 2 delavcev. Ustanove je uživalo 11 gojencev od dežele, 4 gojenci od okrajev, 5 gojencev od hranilnic, 2 gojenca od občin, 1 gojenec od države. Plačujoči gojenci so bili 3, praktikantov je bilo 9.

Od 14 gojencev, ki zavod zapustijo, dovršili so šolo 3 z odliko, drugi z dobrim uspehom.

O premembah v učiteljskem osebju pove letno poročilo, da je 24. septembra 1898 šolskega ravnatelja, gospoda Henrika Kalmán, kateri je izborni vodil šolo od 15. julija 1882, dohitela smrt. Na poziv poročevalca vstanejo pričujoči v znak častilnega sočutja s sedežev. Začasno vodstvo šole izročeno je bilo adjunktú gospodu Francu Knauer. Dne 1. aprila t. l. je bil gospod Franc Zweifler imenovan ravnateljem zavoda.

Prejšnji strokovni učitelj gospod Anton Stiegler je bil imenovan deželnim komisarjem za sadjarstvo in vinarstvo, in kot učitelj za sadjarstvo nameščen gospod Oton Brüders.

Uspeh tri ure trajajoče izkušnje iz najvažniših učnih predmetov je bil izredno dovoljen, kar je tudi zastopnik deželnega odbora, gospod grof Franc Attems v svojem končnem govoru zahvaljujoč se učiteljstvu posebno naglašal. Gospod grof izrekel je tudi imenom deželnega odbora in v svojem imenu zahvalo Njegovi knezoškofovski milosti za udeležbo in dostavil prošnjo, naj bi se na prečastite duhovnike uplivalo, da bodo kmetijska prizadevanja dežele s svojim uplivom podpirali v krogih kmetskega ljudstva.

Ko so gojenci že pred začetkom izkušnje pokazali lep napredek v petju, razveselili so poslušalce po sklepu izkušnje še z drugo pesmijo in z navdušenim petjem cesarske pesmi, katero so pričujoči stojé poslušali.

Šolski sklep na deželni poljedelski šoli v Grottenhofu.

Dne 14. avgusta praznovala se je slavnost šolskega sklepa na tem deželnem zavodu, koje so se udeležili Njeg. prevzvišenost gospod deželni glavar grof Edmund Attems, poročevalec o zemljedelstvu gospod Franc grof Attems, poročevalec o zemljedelstvu c. kr. namestni je gospod namestniški svetnik baron pl. Hammer-Purgstall, kot zastopnik centralnega odbora c. kr. kmetijske družbe ces. svetnik Friderik Müller, župan Eggenberški gospod Albert Ecker, ravnatelja obeh deželnih zavodov v Mariboru, gospoda Franc Zweifler in Edmund Schmid, deželni komisar za sadjarstvo in vinarstvo gospod Anton Stiegler, tajnik c. kr. kmetijske družbe v Lincu gospod Dr. Arthur Grimm in mnogo drugih gostov.

Slavnost se je vršila v veliki dvorani novega šolskega poslopja, proti kateremu povsem razpadljiva poslopja deželnega zavoda v Mariboru popolnoma zatamnijo.

Ravnatelj zavoda gospod Julij Hansel pozdravil je navzoče in podal letno poročilo. Iz tistega posnamemo, da obstoji šola že 32 let.

Pouk pričel se je 16. septembra 1898 s 55 učenci, in sicer je obiskovalo 16 gojencev II. letnik, 30 gojencev I. letnik in 9 gojencev pripravljalni tečaj. Med šolskim letom je več gojencev izstopilo, deloma radi bolezni, deloma prostovoljno, tako da je ob koncu šolskega leta ostalo 51 učencev, od katerih pride 14 na II. letnik,

27 na I. letnik in 10 na pripravljalni tečaj. Od njih ima 50 učencev domovinstvo na Štajerskem, 1 učenec na Češkem. Od Štajercev jih je 12 doma na Gornjem, 19 na Srednjem in 19 na Spodnjem Štajerskem; 33 učencev je nemškega, 18 slovenskega materinskega jezika. Po veroizpovedbi je 50 katoličanov, 1 protestant (A. C.) Glede stanu starišev je 39 sinov zemljiških posestnikov, 4 sinovi gozdarskih uradnikov, 4 sinovi viničarjev in kmetijskih delavcev in 4 sinovi zasebnikov in obrtnikov.

Deželua prosta mesta je imelo 25, hranilnične ustanove 6, okrajne ustanove 11 gojencev; praktikantov je bilo 81, plačujočih gojencev 8. Teh 11 okrajnih prostih mestso ustanovili okraji Aussee, Kindberg, Knittelfeld, Leoben, Bruck ob M., okolica Gradec, Voitsberg, Lipnica, Feldbach, Maribor in Laško.

Ravnateljstvo izreče na tem mestu imenovanim okrajnim zastopom iskreno zahvalo za njih naklonjenost do zavoda. Jednaka zahvala pa gre tudi štajerski hranilnici, ki je obstoječih 6 ustanov blagovolila podaljšati do 1901 l.

Učni uspehi so v obče prav povoljni. Od 14 gojencev II. letnika so šolo dovršili 3 z izbornim, 8 s povoljnim uspehom. 3 učenci vsak iz enega predmeta niso zadržali. Vseh 27 učencev I. letnika je sposobnih vstopiti v II. letnik in je prejelo: 5 gojencev odlične in 22 gojencev povoljne rede. Učenci pripravljalnega tečaja so

razen enega vsi sposobni stopiti v strokovno šolo.

Tudi v tem letu zgodila se je prememba v učiteljskem osebju, kajti dosedanji učitelj za živinorejo in mlekarstvo gospod Friderik Zimmermann zapustil je dne 1. marca t. l. svoje službeno mesto, katero je bilo 1. aprila popolnjeno z gospodom Pavlom pl. Naredi-Rainer.

Poučevalo se je po učnem načinu in ob jednaki razdelitvi učnih predmetov kakor v prejšnjih letih. Prostovoljne vaje gojencev so v petju, v umetnem ribarstvu poučeval je gospod učitelj Krakofžik, v pletenju košar neki graški delovodnik in v podkovanju pa gospod potovalni učitelj Jelovšek.

Tudi v preteklem letu so ravnatelj, kakor tudi učitelji Rauch, Krakofžik in Bassler priobčevali spise v strokovnih listih in imeli predavanja v zborih, ki so jih priredili kmetijska družba, razni okrajni odbori, štaj. ribarsko društvo in štaj. čebelarsko društvo.

Od deželnega odbora podeljena podpora je naposled posameznim učiteljem pripomogla, obiskati jubilejno razstavo na Dunaju.

Dne 26. in 27. maja t. l. obiskal je zavod sekcijski svetnik v poljedelskem ministerstvu gospod Friderik vitez pl. Zimmerauer in prisotstvoval tudi pouku v vseh razredih. Posebno je sekcijskemu svetniku dopadla s prakso se strinjajoča učna metoda in je o tem ravnatelju izrekel ne le svoje popolno zadovoljstvo, marveč ga je tudi

napotil, da o praktičnem tukajšnjem pouku, katerega je sekcijski svetnik imenoval vzglednega za vse poljedelske šole, sestavi natančno razpravo za časopis „Land- und forstwirtschaftliche Unterrichts-Zeitung“, ki ga izdaja poljedelsko ministerstvo.

Pod vodstvom svojih učiteljev obiskali so gojenci II. letnika sadni trg v Gradcu in gospodarstvo na grajščini gospoda Karla Fritscher v Herberstorfu, I. in II. letnik tovarno za ocet in špirit gospoda Alberta Eckert v Algersdorfu, II. letnik klavnico in državno žrebčarno v Gradcu, državno kobilarijo v Pibru, Tunnerjevo pivovarno v Köflachu in prisotstvovali so naposled tudi gojenci II. letnika v Gradcu predavanju gospoda ministerskega tajnika Dra. Ertl o „zadružništvu“. Gojenci so bili na vseh svojih izletih kar najbolj prijazno in ljubeznivo sprejeti.

Učni pripomočki in zbirke, kakor tudi knjižnica za učitelje in in učence, so se po razmerju podeljenih denarnih sredstev tudi v preteklem šolskem letu primerno pomnožili. Vender se kažejo v zbirkah učnih pripomočkov še dokajšne praznine; v popolnitev, katero je tudi gospod sekcijski svetnik pl. Zimmerauer za potrebno spoznal, treba bi bilo seveda večih denarnih sredstev. Najvažniše učilo bilo je kakor zmerom tako tudi to leto zavodno gospodarstvo, katero od leta do leta tako v svoji uredbi kakor tudi v doneskih lepo napreduje, ter zamolčati se ne sme, da so gojenci pod vodstvom stro-

kovnih učiteljev in hišnika Ruperta Kogler resnobno in marljivo opravljali vsa njim odkazana dela.

Da je zavod navzven na dobrem glasu, se je tudi v tem letu pokazalo na mnogih došlih vprašanjih v strokovnih in gospodarskih zadevah, kakor tudi na vedno bolj pogosto se dogajajočem obisku in

ogledavanju zavoda s strani gospodov deželnih poslancev, kmetških interesentov in tujcev.

Na koncu izkušnje pozdravil je tudi gospod deželni glavar navzočnike in šolo zapuščajočim učencem položil nekaj pomljivih besed na srce. S petjem cesarske pesmi bila je slavnost končana.

K ustanavljanju zadrug za rejo bikov.

S posredovanjem podpisanega ustanovila se je danes v Grižah, v sodnem okraju celjskem, zadruga za rejo bikov.

Zadruga ima firmo: „Bikorejska zadruga v Grižah, registrovana zadruga z omejenim poroštvom“.

Zadruga ima svoj sedež v Grižah in obsega okoliš občine griške.

Zadruga ima namen izboljševati govedarstvo z zadrudnim nakupom in rejo dobrih bikov plemenjakov čistega murodolskega plemena.

Načelstvo sestoji iz šest članov in treh nadomestnikov. Izvoljeni so bili: Pospah Mihael, posestnik v Britnem selu, za načelnika; Žgank Valentin, posestnik v Britnem selu, za načelnikovega nadomestnika; Naprudnik Valentin, posestnik v Grižah, za zapisnikarja in blagajnika; Knaflič Jakob, po-

sestnik v Zabukoveu, Hribar Jurij, posestnik v Britnem selu, Mastnak Ivan, posestnik v Migojnicah, za odbornike, Gorišek Jurij, posestnik v Bezovniku, Čulk Jernej, posestnik v Bezovniku, Šuler Alojz, posestnik v Grižah, za nadomestnike.

Razsodišče sestoji iz treh članov in dveh nadomestnikov. Izvoljeni so: za razsodnike Šuler Alojz, posestnik v Grižah; Ovnice Jakob, posestnik v Bezovniku; Plamušek Stefan, posestnik v Podvinu. Za nadomestnike: Divjak Martin, posestnik v Grižah, Kajnik Franc, posestnik v Bezovniku.

Opravljeni delež znaša 5 gld., pristopnina 1 gld., letni prispevek za vsako v zadrudnem zaznamku vpisano kravo ali telico 40 kr.

V Grižah, dne 20. avgusta 1890.

Martin Jelovšek,
štaj. dež. potovalni učitelj.

Priobčila sadjarskega društva za Srednji Štajer.

Nahrbtni žveplač „Vindobona“.

Sadjarskemu društvu za Srednji Štajer prepustijo fabrikantje kmetijsko orodje za razstavo v njegovih prostorih, ki ga društveno vodstvo

preskusi, da zamore obiskovalcem te razstave, katera se lahko vsak dan brezplačno ogleda, o porabnosti dotičnega predmeta dati pravo

pojasnilo. Med raznimi pripravami za žveplanje, tako zvanimi nahrbtnimi žveplači, ki so bili dozday sadjarskemu društvu na razpolaganje in so se že večkrat praktično rabili, izkazal se je nahrbtni žveplač „Vindobona“ kot najboljši, in društveno vodstvo ga more torej vsakemu udeležencu najtopleje priporočati. Društvo za varstvo avstrijskega vinarstva, ki ima svoje upravnništvo v Retzu na Nižjem

Avstrijskem, zniža ne le svojim udom, marveč tudi udom sadjarskega društva za Srednji Štajer pri nakupu nahrbtnega žveplača „Vindobona“ ceno za 6 gld.; ta izborna priprava stane za neude teh dveh društev 16 gld. Naročila naj se pošljejo na upravnništvo gori imenovanega društva v Retzu, pri tem pa je želeti, da se natančno pove naslov naročnikov.

O novem sredstvu za pokončevanje mrčesa — „Rio“.

Priobčilo iz deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

Da se določi učinek tega novega sredstva za pokončevanje krvavih in listnih uši, naredil se je na tukajšnji deželni sadjarski in vinarski šoli sredi junija poskus, pri katerem so se vporabljale razmake v 5-, 10-, 15- in 20kratni redčini na jablanah s škropilnico za peronosporo. Izid je bil tak, da celo 20 odstotna razmaka ni bila dovolj močna, da bi bila deloma usmrtila poškrapljene uši. Proti krvavim ušem je „Rio“ že radi tega brezuspešen, ker tudi ob močnem škropljenju ne more prodreti v njih skrivališča.

Dva dni po tem poskusu so bila tista drevesa poškrapljena z 2 odstotno raztopino tobačnega izlečka (2 kili izlečka od viržink,

1 kilo mazavega mila, 100 litrov vode in vse listne uši so bile pokončane brez vsake poškodbe dreves.

Ker je „Rio“ v primeri s svojim učinkom zelo drag (1 sklenica stane gld. 1.20), zato bi bilo pač umestno, da bi se tudi z druge strani kmalu poročalo o sličnih poskusih, da se ne bo denar po nepotrebem izdajal za tako stvar, ki ne ustreza popolnoma zahtevkom.

Razen s tem sredstvom, delali so se tekom zadnjih tednov poskusi še z drugimi raztopinami proti listnim in krvavim ušem, o čemer pa se bode še pozneje poročalo.

O. Brüders,
učitelj sadjarstva.

Kolovozi po vinogradih.

Štajerski deželni odbor je ukazal odborom onih 39 okrajev, v katerih se ljudstvo peča z vinarstvom, sledeče:

Z dopisom z dne 28. junija 1899, št. 1268, je centralni odbor c. kr. kmetijske družbe štajerske semkaj naznanil, da so kolovozi

po nekterih vinogradnih krajih, zlasti po strmih ležah v tako slabem stanju, da je naravnost nemogoče, voziti po njih količkaj težja bremena, torej je tudi izvožnja vina iz vinogradov nemogoča in producent trpi vsled tega škodo, ker ne more neovirano oddajati, oziroma izkoriščati svoje trgatve. Zato se prosi, okrajnim zastopom naročiti, da se svoje nadzorne pravice gledé stanja občinskih cest in potov poslužujejo na obsežen način.

Okrajnemu odboru se torej naroči, podrejenim občinam, v katerih se bavi ljudstvo z vinarstvom, zaukazati, da skrbe za varnost in lehkoto prometa po občinskih cestah in potih.

Ako bi katera občina svoje dolžnosti gledé naprave in vzdrževanja občinskih cest in potov ne izpolnovala, tedaj se naj, ako potrebno, postopa v zmislu § 24 zakona z dne 9. januarja 1870, dež. zak. št. 20.

K odpravi neprilichnosti, ki jih povzroči tarčno in vojskovno streljanje v Mariboru.

Na zaprosbo kmetijskega društva v Mariboru obrnil se je centralni odbor c. kr. kmetijske družbe do c. in kr. poveljstva 3. voja s prošnjo, da bi odpravil po tarčnem in vojskovnem streljanju povzročene neprilichnosti.

Oziraje se na to vlogo je c. in kr. poveljstvo 3. voja naznanilo, da se je vojaškemu postajnemu poveljstvu naročilo:

1. pričeti pogajanja zarad zakup, eventualno prikupa prizadetega zemljišča ob strelni črti na desni strani osnovnega strelišča;

2. dogovorno z udeleženi posestniki določiti dneve, ob katerih se bode vojskovno streljalo;

3. zglašene in od komisije kot opravičene spoznane odškodnine za likvidiranje semkaj naznaniti.

Nadalje se pripomni, da je bila izdatnejša vporaba strelišča le začasna, ker se strelišče za okopnike (pionirje) na Ptuju gradi; ta zgradba bo kmalu dovršena, torej se bode od jeseni 1899 naprej strelišče v Mariboru zopet le normalno rabilo.

Poročila o hmelju.

Žalec, dne 18. avgusta 1899. (VII. poročilo južnoštaj. hmeljarskega društva.) Suša še ni pojnjala. Obiranje goldinga je v polnem tiru in bo v 4—5 dneh

končano. Pridelek bo slabši nego se je nadejalo. Obrodek je drobno bučkast in fin. Pozni hmelj dozoreva, z obiranjem pričelo se bode v 8 dneh. Anton Petriček.

Objave Raiffeisen.

Poraba vložnih knjig Raiffeisenovih posojilnic za nalaganje pupilarnih novcev, sodnih varščin in vadija.

Rešujoč vlogo z dne 19. oktobra 1898, št. 2435, da bi se sposobnost za pupilarne novce, varščine in vadije pripoznala hranilnim vlogam Raiffeisenovih kreditnih zadrug, se je centralnemu odboru naznanilo, da je poljedelsko ministerstvo o tej stvari, ki se je tudi po drugih deželah že večkrat pretresovala, poprašalo za mnenje generalno zastopstvo občne zveze kmetijskih zadrug na Avstrijskem in se zastran pupilarne kvalifikacije omenjenih hranilnih vlog obrnilo do pravosodnega ministerstva. Nazivano ministerstvo pa je z dne 1. aprila 1890, št. 6095, semkaj naznanilo, da mu ni mogoče, — vsaj za zdaj — odstopiti od svojega odklonilnega vedenja, katero v tej zadevi zavzema.

Za to stališče pravosodnega ministerstva odločilne razloge je posneti iz nedavno izišlega priznanila z dne 9. januarja 1899, št. 18.677 ex 1898, do deželnega odbora v Salzburgu, v kojem se izvaja, da ob vsem priznanju obče-koristnega delovanja Raiffeisenovih zadrug c. kr. vlada vendar ni v stanju, priporočiti priznanja pupilarne vrednosti za hranilne vloge pri teh blagajnicah in sicer zato ne, ker imajo ti zavodi nalogo,

negovati osebni kredit, dočim je pupilarne denarje po načelnih določilih ob. dr. zak. in razpravnega patenta z leta 1854 nalagati, če ne v državnih ali zakonito enakoveljavnih javnih dolžnih pismih, pa le na zemljišča ali pri zavodih, ki negujejo realni kredit. Gledé kvalifikacije omenjenih hranilnih vlog za varščine in vadije je povedano, da poljedelsko ministerstvo ni imelo povoda, v tej zadevi popraševati pri pravosodnem ministerstvu, kajti omejitev, da bi za vadije in varščine veljali samo za nalaganje pupilarnih denarjev sposobni vrednostni papirji, ne stoji ni v civilno pravnem, ni v izvršilnem redu. Marveč po § 56 civilno pravnega reda, ki ima tudi v zmislu § 78 izvršilnega reda nalično veljavo za izvršilno postopanje, se smejo vložne knjige kake kmetijske posojilnice izrečno za dajatev varnosti pripustiti in po § 146 izvršilnega reda je dotično določilo gledé primerne dajatve varnosti prepuščeno previdnosti sodnije, oziroma nahajati se mora v dražbenih pogojih. O tem se častiti centralni odbor obvesti z dostavkom, da se poljedelsko ministerstvo z ozirom na okolnost, da pravosodno ministerstvo svoje

odklonilno vedenje opira posebno | dokler ni dognana reforma zakona
tudi na nedostatke sedanjega za- | o pridobitnih in gospodarstvenih
družnega zakona gori omenjenega | zadrugah.

Raiffeisenova posojilna društva.

Dne 16. aprila 1899 ustanovilo se je Raiffeisenovo posojilno društvo v Kammern-u, okraj Mautern, kjer je društvu pristopilo 66 društvenikov.

Društveni okoliš obsega selsko občino Kammern.

Društveno načelstvo sestoji iz 7 članov, načelnik je gospod posestnik Anton Streitmaier, nadzorno svetovalstvo iz 9 oseb pod predsedstvom gospoda župnika Dr. Ignacija Bierbaum.

Za knjigovodjo in blagajničarja izvolil je zbor občinskega tajnika gospoda Ivana Tušker.

Pristopnine plača vsak društvenik 1 gld., za vsak opravilni delež 10 gld.

Statistika: a) Najviši znesek hranilne vloge 2000 gld., b) najmanjša hranilna vloga 1 gld., c) največe posojilo 300 gld., eventualno 600 gld., d) največa vsota izposojil 3000 gld., e) obrestno merilo za hranilne vloge 4⁰/₀, f) obrestno merilo za posojila 5⁰/₀, g) začasna brezobrestnost opravljenih deležev, h) zastran odškodnine za trud knjigovodje in blagajničarja ukrepal bode občni zbor po sklepu prvega poslovnega leta.

Dne 4. maja 1899 ustanovilo se je Raiffeisenovo posojilno društvo v Brucku ob Muri, kjer je društvu pristopilo 35 društvenikov.

Društveni okoliš obsega selski občini Bruck ob Muri, Oberaich in Pichldorf.

Društveno načelstvo sestoji iz 9 članov, načelnik je gospod Karol Mader, posestnik v Brucku ob Muri, nadzorno svetovalstvo iz 9 oseb pod predsedstvom gospoda Augusta Frühwirt, župnika v Pichldorfu.

Za knjigovodjo in blagajničarja izvolil je zbor gospoda Karela Pichler, posestnika v Brucku ob M.

Pristopnine plača vsak društvenik 1 gld., za vsak opravilni delež 15 gld.

Statistika: a) Najviši znesek hranilne vloge 2000 gld., b) najmanjša hranilna vloga 1 gld., c) največe posojilo 300 gld., eventualno 600 gld., d) največa vsota izposojil 3000 gld., e) obrestno merilo za hranilne vloge 4⁰/₀, f) obrestno merilo za posojila 5⁰/₀, g) začasna brezobrestnost opravljenih deležev, h) zastran odškodnine za trud knjigovodje in blagajničarja ukrepal bode občni zbor po sklepu prvega poslovnega leta.

Dne 7. maja 1899 ustanovilo se je Raiffeisenovo posojilno društvo v Prebendorf, kjer je društvu pristopilo 78 posestnikov.

Društveni okoliš obsega selske občine Prebendorf, Wolfgruben, Gleisdorf in Oberrettenbach.

Društveno načelstvo sestoji iz 9 članov, načelnik je gospod Martin Kochauf, posestnik in župan v Prebensdorfu, nadzorno svetovalstvo iz 12 oseb pod predsedstvom gospoda Vinko Nagl, posestnika v Prebensdorfu.

Za knjigovodjo in blagajničarja volilo je društvo gospoda Ivana Kocbek, nadučitelja v Prebensdorfu.

Pristopnine plača vsak društvenik 1 gld., za vsak opravljeni delež 6 gld.

Statistika: *a)* Najviši znesek za hranilne vloge 2000 gld., *b)* najmanjša hranilna vloga 1 gld., *c)* najviše posojilo 300 gld., eventualno 600 gld., *d)* najviša vsota izposojil 3000 gld., *e)* obrestno merilo za hranilne vloge 4 ‰, *f)* obrestno merilo za posojila 5 ‰, *g)* začasna brezobrestnost opravljenih deležev, *h)* zastran odškodnine za trud knjigovodje in blagajničarja ukrepal bode občni zbor po sklepu prvega poslovnega leta.

Dne 28. maja 1899 ustanovilo se je Raiffeisenovo posojilno društvo v Sv. Miklavžu ob Draslingu, kjer je društvu pristopilo 50 družtenikov.

Društveni okoliš obsega župnijsko občino Sv. Miklavž ob Draslingu izvzemši selsko občino Rannersdorf.

Društveno načelstvo sestoji iz 7 članov, načelnik je gospod Franc Karl, posestnik pri Sv. Miklavžu ob Draslingu, nadzorno svetovalstvo iz 9 oseb pod predsedstvom gospoda Andreja Ortner,

posestnika pri Sv. Miklavžu ob Draslingu.

Za knjigovodjo in blagajničarja volil je zbor gospoda Karela Kočar, nadučitelja pri Sv. Miklavžu ob Draslingu.

Pristopnine plača vsak društvenik 1 gld., za vsak opravljeni delež 6 gld.

Statistika. *a)* Najviši znesek za hranilne vloge 2000 gld., *b)* najmanjša hranilna vloga 1 gld., *c)* največe posojilo 300 gld., eventualno 600 gld., *d)* najviša vsota izposojil 3000 gld., *e)* obrestno merilo za hranilne vloge 4 ‰, *f)* obrestno merilo za posojila 5 ‰, *g)* začasna brezobrestnost opravljenih deležev, *h)* zastran odškodnine za trud knjigovodje in blagajničarja ukrepal bode občni zbor po sklepu prvega poslovnega leta.

Dne 18. junija 1899 ustanovilo se je Raiffeisenovo posojilno društvo v Gratweinu, kjer je društvu pristopilo 26 družtenikov.

Društveni okoliš obsega selsko občino Gratwein.

Društveno načelstvo sestoji iz 7 članov, načelnik je gospod Miha Moric, posestnik in župan v Gratweinu, nadzorno svetovalstvo iz 9 oseb pod predsedstvom gospoda Leopolda Pöschl, župnika v Gratweinu.

Za knjigovodjo in blagajničarja volil je zbor gospoda Ivana Krones, nadučitelja v Gratweinu.

Pristopnine plača vsak društvenik 1 gld., za vsak opravljeni delež 10 gld.

Statistika: *a)* Najviši znesek hranilne vloge 2000 gld., *b)* naj-

manjša hranilna vloga 1 gld., *c*) največe posojilo 300 gld., eventualno 600 gld., *d*) najviša vsota izposojil 3000 gld., *e*) obrestno merilo za hranilne vloge 4⁰/₀, *f*) obrestno merilo za posojila 5⁰/₀, *g*) začasna brezobrestnost opravičnih deležev, *h*) zastran odškodnine za trud knjigovodje in blagajničarja ukrepal bode občni zbor po sklepu prvega poslovnega leta.

Dne 25. junija 1899 ustanovilo se je Raiffeisenovo posojilno društvo v Tragössu, kjer je društvu pristopilo 46 članov.

Društveni okoliš obsega selsko občino Tragöss.

Društveno načelstvo sestoji iz 5 članov, načelnik je gospod Anton Köhler, posestnik in krčmar, nadzorno svetovalstvo iz 7 oseb pod predsedstvom gospoda Matevža Königsberg, posestnika in župana v Tragössu.

Za knjigovodjo in blagajničarja volil je zbor gospoda Franca Graf, šolskega voditelja v Tragössu.

Pristopnine plača vsak družtvenik 2 gld., za vsak opravični delež 10 gld.

Statistika: *a*) Najviši znesek za hranilne vloge 2000 gld., *b*) najmanjša hranilna vloga 1 gld., *c*) največe posojilo 300 gld., eventualno 600 gld., *d*) največa vsota izposojil 3000 gld., *e*) obrestno merilo za hranilne vloge 4⁰/₀, *f*) obrestno merilo za posojila 5⁰/₀, *g*) začasna brezobrestnost opravičnih deležev,

h) zastran odškodnine za trud knjigovodje in blagajničarja ukrepal bode občni zbor po sklepu prvega poslovnega leta.

Dne 29. junija 1899 ustanovilo se je Raiffeisenovo posojilno društvo v Stallhofen-u, okraj Voitsberg, kjer je društvu pristopilo 55 družtvenikov.

Društveni okoliš obsega selske občine Eichegg, Gasselberg, Kalchberg, Muggauberg, Rassberg, Södingberg, Stallhofen in Thallein.

Društveno načelstvo sestoji iz 11 članov, načelnik je gospod Franc Huber, grajščak v Södingbergu, nadzorno svetovalstvo iz 11 oseb pod predsedstvom gospoda Franca Birnstingl, župnika v Stallhofenu.

Za knjigovodjo in blagajničarja volil je zbor gospoda Jožefa Kosoroch, nadučitelja v Stallhofnu.

Pristopnine plača vsak družtvenik 1 gld., za vsak opravični delež 8 gld.

Statistika: *a*) Najviši znesek za hranilne vloge 2000 gld., *b*) najmanjša hranilna vloga 1 gld., *c*) največe posojilo 300 gld., eventualno 600 gld., *d*) najviša vsota izposojil 3000 gld., *e*) obrestno merilo za hranilne vloge 4⁰/₀, *f*) obrestno merilo za posojila 5⁰/₀, *g*) začasna brezobrestnost opravičnih deležev, *h*) zastran odškodnine za trud knjigovodje in blagajničarja ukrepal bode občni zbor po sklepu prvega poslovnega leta.

Senjmi na Štajerskem.

Brez zvezdice so navedeni letni senjmi za blago, z eno zvezdico (*) so živinski senjmi, z dvema zvezdicama (**) senjmi za blago in živino.

Dne 7. septembra: Vojnik* v celjskem okr.; sv. Jedert* v laškem okr.; Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Sv. Gore** v kozjanskem okr.; Kapele* v brežiškem okr.; Gradec (senjem z govedi).

Dne 8. septembra: Gomilica v lipniškem okraju.

Dne 9. septembra: Gornji Grad** v celjskem okr.; Gomilica** v lipniškem okr.; Cerkevnik** v šentlenartskem okr. (Sl. G.); Ruše** v mariborskem okr.; Poljčane (senjem s ščetinovci) v mariborskem okr.; Spodnja Polskava* v sl. bistriškem okr.; Boč* v mariborskem okr.; Apače v radgonskem okr.; Brežice (svinjski senjem).

Dne 11. septembra: Ruše** v mariborskem okr.; Brežice (svinjski senjem); Št. Janž pri Sp. Dravburgu** v sl. graškem okr.; Šmarje pri J.**; Loka** v laškem okr.; Lang** v lipniškem okr.

Dne 12. septembra: Fürstenfeld (senjem s hmeljem); sv. Peter** v gornje-radgonskem okr.

Dne 13. septembra: Imeno (senjem s ščetinovci) v kozjanskem okr.

Dne 14. septembra: Rogatec**; sv. Ana na Kriechenbergu**; Gradec (senjem z govedi); Ivnic**; sv. Miklavž ob Draslingu** v lipniškem okr.; Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Golobnjak** v sevniškem okr.

Dne 15. septembra: Dobova* v brežiškem okr.; Zdole** v brežiškem okr.; Arvež (senjem z drobnico); sv. Vid ob Vogavi** v lipniškem okr.

Dne 16. septembra: Brežice (svinjski senjem); Poljčane (senjem s ščetinovci) v mariborskem okr.

Dne 18. septembra: Braslovče** v vranskem okr.

Dne 19. septembra: Vransko**; Fürstenfeld (senjem s hmeljem); Ljutomer**

Dne 20. septembra: Imeno (senjem s ščetinovci) v kozjanskem okr.

Dne 21. septembra: Žigarski vrh** v sevniškem okr.; Gradec (senjem z govedi); Lučane** v arvežkem okr.;

Fram** v mariborskem okraju; Ormož**; Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Pod-sreda** v kozjanskem okr.; Dobrna** v celjskem okr.; Laško**.

Dne 23. septembra: Poljčane (senjem s ščetinovci) v mariborskem okr.; Brežice (svinjski senjem).

Dne 24. septembra: sv. Trojica v šentlenartskem okr. (Sl. G.); Arnož** v lipniškem okr.

Dne 25. septembra: Št. Jurij** v celjskem okr.; Veliki sv. Florijan** v okr. Deutsch-Landsberg; sv. Trojica* v šentlenartskem okr. (Sl. G.); Sl. Bistrica**; Remšnik** v marenberškem okr.; Št. Martin** v sl. graškem okr.; Lipnica*.

Dne 26. septembra: Fürstenfeld (senjem s hmeljem).

Dne 27. septembra: Imeno (senjem s ščetinovci) v kozjanskem okraju.

Dne 28. septembra: Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Cmurek**; Gradec (senjem z govedi).

Dne 29. septembra: Marenberg**; Gleinstätten** v arvežkem okr.; Veržej** v ljutomerskem okraju; sv. Lovrenc na Dravskem polju** v ptujskem okr.; Pilštanj** v kozjanskem okraju; Šoštanj**; Vransko**.

Dne 30. septembra: Poljčane (senjem s ščetinovci) v mariborskem okr.; Brežice (svinjski senjem).

Dne 2. oktobra: Maribor, levi Dravski breg (senjem z govedi in konji); Konjice**; sv. Ema* v šmarskem okraju; sv. Jakob** v laškem okraju; Arvež**.

Dne 3. oktobra: Radgona*.

Dne 4. oktobra: Žalec** v celjskem okr.; Jurklošter** v laškem okr.; Lučane (senjem z drobnico) v arvežkem okraju; sv. Andrej** v lipniškem okraju; sv. Lenart v Sl. G.**; Imeno (senjem s ščetinovci) v kozjanskem okraju; Artiče** v brežiškem okraju.

Dne 5. oktobra: Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Gradec (senjem z govedi in konji).